

Dr. Anton Jeglič, novoimenovani škof ljubljanski.

(Spisal dr. Jos. Marinko.)

Za višjepastirsko stolico Ljubljanske biskupije je določen mož, kateri je sicer večini zavednih Slovencev znan, katerega pa tu vendar kažemo v besedi in v sliki, da s tem njega spodobno pozdravimo, čitateljem pa napravimo veselje.

Dr. Anton Jeglič.

V prekrasni bleški okolici, pod visoko Begunjšico v Begunjah je zagledal 29. vel. travna 1850. l. v preprosti hiši pri „Pogorelčku“ luč sveta Anton Jeglič. Roditelja mu

nista bila premožna na svetnem blagu; z obdelovanjem malega posestva, z vožnjo in neznatno trgovino z gorenjskim suknom sta si pridobivala toliko, da sta preskrbela svojo

rodbino — štiri sinove in dve hčeri. Imela pa sta boljše bogastvo — krščanske kreposti; zlasti sta se odlikovala po živi veri, resnični pobožnosti ter neumorni delavnosti. Zнала sta pa te čednosti tudi svoji deci vsajati v srce; sin Anton si jih je prisvojil v toliki meri, da so mu bile zvezde vodnice za celo njegovo dosedanje življenje.

Nadarjeni deček je obiskoval najprej domačo ljudsko šolo, kjer je tedanji učitelj brž spoznal njegov nenavadno bistri um. V tretji razred je šel v ljubljansko glavno šolo; tu je hodil tudi v gimnazijo. — Koncem drugega tečaja prve latinske šole l. 1862. je razveselil svoje roditelje z odliko ter jim prinesel na dom prvo šolsko darilo.

Radi tega ni bilo težavno spraviti vrlega dečka v škofijski deški zavod Alojzijevišč, čegar vodstvo je isto leto prevzel g. dr. Gogala, pozneje imenovan ljubljanskim škofom. Mladenič, živahen po duhu in telesu, je dobil v tem zavodu vzgojo, kakoršna je bila kakor nalašč za njegovo naravo. Odlikoval se je s pridnostjo in s poslušnostjo, dasi se je v nižji gimnaziji rad poigral s svojimi tovariši, kadar je bil čas za to po dnevnem redu; a v višjih razredih je bil čim dalje resnejši. Dal si je pokoja le, kolikor je bilo istinito potreba, sicer pa je porabil vsako minuto za učenje. V šolskih predmetih je napredoval tako, da je bil vsako leto prvi ali drugi v razredu; vendar je porabil mnogo več časa za prostovoljne predmete. Učil se je francoščine in italijanščine, dalje izmed slovanskih jezikov hrvaščine, češčine in ruščine. Čital je mnogo ter se zlasti v 7. in 8. razredu še posebno vadal v dragi materinščini, v kateri se je tako izvežbal, da je imel pri pokojnem gosp. profesorju Marnu najboljši red — prvo odliko.

Pozabiti pa ne smem, da pri svojih duševnih naporih za znanje nikakor ni pozabil srca. Bil je z nekaterimi drugimi alojzniki-sošolci, med kakoršnimi so bili n. pr. pokojni Žiga Bohinjec, rajni opat Fran (Bernard) Ločnikar, rajni pisatelj Matej Tonejec-Samostal, zares verno-pobožen. Neprimerne besede nisi čul iz njegovih ust; nerodnega, ne-

postavnega dejanja nisi videl pri njem; molil je rad in vestno prejemal sv. zakramente.

Ni sicer manjkalo izkušnav in izkušnjavcev, ki so si prizadevali Jegliča pregovoriti, da naj se posveti kakemu svetnemu poklicu: ali čutil je, da ga Gospod kliče v svoj vinograd. — Slušal je ter jeseni l. 1869. stopil v ljubljansko bogoslovnico.

Alojznica mu je bila pomlad, kjer se je mlada sadika krasno razcvitala, a semenišče gorko poletje, kjer so cvetovi jeli že kazati bogate plodove. Devetnajstletni mladenič je bil tu kar zrel mož, s tako resnobo, s toliko odločnostjo in pridnostjo se je oklepal dela, s tako vstrajno pobožnostjo je prosil božjega blagoslova. Nekoč si je zaupal celo preveč.

Poprijel se je filozofije tako vneto, da je pozabil tudi skrb za zdravje. Zaradi prevelikega napora je obolel na živcih. Moral je nekaj mesecev učenje pustiti, da se je zopet okrepčal v zdravem gorenjskem zraku.

Po dovršenih bogoslovskih študijah je bil leta 1873. posvečen v mašnika. Še isto jesen so ga poslali na Dunaj, da je v ondotnem Avguštinu nadaljeval bogoslovsko učenje. Da je tu vestno porabil čas, ni mi pač treba pripovedovati; rečem le, da je bil v vsakem oziru vzgled svojim tovarišem. L. 1877. je bil promoviran doktorjem bogoslovja.

Zapustivši Dunaj je prišel najprej v rojstveno župnijo Begunje za kurata v ženski kaznilnici. A njegovemu po vednosti hrepenčemu duhu taka služba ni prijala, dasi se v svoji pokorščini o tem ni pritoževal. Pokojni škof Pogačar je ustregel njegovi srčni želji: poslal ga je l. 1877 na Nemško, da si na ondotnih imenitnih visokih šolah spopolni svoje znanje. Mudil se je l. 1877/8 nekoliko časa v Würzburgu, kjer je poslušal zlasti učenjaka Hergenrötherja in Hettingerja; obiskal je Kaulena in druge veljake v bogoslovskih vedah. Domov se je vračal skozi Italijo, da je videl glavno mesto krščanstva ter se na grobu prvakov sv. apostolov še bolj vnel za delo, za katero se je že doslej tako goreče pripravljaj.

Od pomladi l. 1878. je bil podvodja in ekonom v ljubljanskem bogoslovskem sementišču. Med tem časom je poučeval nekaterikrat tudi v cerkveni zgodovini in v cerkvenem pravu. Kako ljub predstojnik, kako vrl učitelj je bil, vedó njegovi tedanji slušatelji bogoslovja. L. 1881. je napravil izpit za stolico splošne in posebne dogmatike ter začel začetkom šolskega l. 1881/82 poučevati oba predmeta; a ni ju učil dolgo.

Neka skrivna moč je gnala mladega doktorja na slovanski jug. Ko je bila razpisana na zagrebškem vseučilišču bogoslovska stolica, je prosil zanjo. Ni je sicer dobil, ali ta korak je bil vendar odločilen za njegovo bodoče delovanje. Njegov tedaj še živeči oče mu je to nekako prerokoval rekoč: Ti ne prideš v Zagreb, ampak v Bosno, kjer boš še škof. In res se je zgodilo tako.

Sedanji sarajevski metropolit dr. J. Stadler je bil po tej prošnji opozorjen na dr. Jegliča, kakor je to sam priznal lani 8. kim. pri slavnosti ob priliki, ko je g. dr. Jegliča posvetil v škofa. Ko je bil namreč l. 1880. imenovan nadbiskupom vrhbosanskim s sedežem v Sarajevu, imel je izbrati štiri kanonike za nadbiskupski kapitel. Med tremi Hrvati je poklical v imenitno a težavno službo tudi Slovenca Jegliča, v kar je tedanji ljubljanski škof Pogačar, ki je kar gorel za prospeh slovanskega juga, privolil z veseljem. Odslej je bil Jeglič Stadlerju najljubši kanonik, da, njegova desna roka. Zupaval mu je najvažnejša pa tudi najtežja opravila.

Ne maram tu popisavati, koliko se je naš kanonik doli trudil, ko je bilo vse urejati, ustvarjati; kake so bile težave in nevarnosti na različnih potih po zapuščenih bosanskih župnijah: povem le, da je Jeglič potoval po nalogu presvetlega nadbiskupa v najbolj oddaljene kraje prosit pomoči za

naše južne brate, katoličane bosanske. Mesta Dunaj, Praga, Brno, Pariz, Brüssel, Rim i. dr. so bila po večkrat namen njegovemu potovanju.

Ob tolikih naporih je kanonik dr. Jeglič vendar vedno deloval tudi na slovstvenem polju slovenskem in zlasti še na hrvaškem. „Slovenska Matica“, „Glasi“ katoliške družbe i. dr. so donášali plodove njegovega peresa; priredil je slovenski prevod izvrstne Stadlerjeve knjige „Ljubimo Jezusa.“ V hrvaškem jeziku pa je polagal v list „Srce Isusovo“ in pozneje v „Vrhbosno“ svoje izvrstne spise; izdal je knjigo „Uzgojeslovje za učitelje in učiteljske pripravnike“ i. dr.

Preveliki naporji so nekaterikrat zrahljali zdravje gorečega kanonika, ali z božjo pomočjo si je njegova krepka narava vselej zopet opomogla. Zlasti opomnim, da se je l. 1890. dalje časa zdravil v Wörishofenu pri znanem prelatsu Kneippu.

Izredne njegove zasluge je priznal nadbiskup njegov s tem, da ga je l. 1890. imenoval svojim generalnim vikarjem, rimska stolica pa l. 1893. arhidijakonom kapitela vrhbosanskega, l. 1896. protonotarjem apostolskim, a meseca vel. srpana l. 1897. ga je povzdignila v biskupsko čast, podelivša mu naslov „biskup siunijski i. p.“ Posvetil ga je nadbiskup Stadler dné 8. kimovca minulega leta.

Presvetli biskup je na slovanskem jugu delal vedno čast svojim slovenskim rojakom. Trudil se je zadnji dve leti še prav posebno za zjedinjenje vshodne in zahodne cerkve med Slovani.

Kdo ne vidi, da ga sedaj čaka kakor lepa, tako pa tudi težavna naloga! Vendar se nam v mili domovini kažejo znamenja, ki obetaje lepo bodočnost. In za to bo nedvomno deloval odlični biskup z vsemi močmi. Bog mu blagoslovi njegova pota!